מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין מהו שלטון הרוב ומהי זכות המיעוט
- להכיר את המושג חופש הביטוי בדמוקרטיה
- לתרגל זיהוי טיעונים בטקסט טיעוני פשוט

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – הבנה בסיסית

1. א – הקבוצה הגדולה יותר מחליטה
2. ב – כי גם למיעוט מגיע כבוד ודעה
3. א – הצבעה

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – זהו עיקרון מרכזי בדמוקרטיה
2. לא נכון – לכל אדם יש זכות להביע דעה
3. נכון – זו זכות בסיסית בדמוקרטיה

חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

1. רוב
2. מיעוט
3. ביטוי

חלק ד' – התאימו מושג להסבר

1. 1 – ג (הקבוצה הגדולה שמחליטה)
2. 2 – ד (הקבוצה הקטנה יותר)
3. 3 – א (הזכות להגיד דעה בחופשיות)
4. 4 – ב (קבלת דעות שונות משלנו)

חלק ה' – כתיבה והבעת דעה

1. כי לכל אדם מגיע כבוד ודעתו חשובה גם אם היא שונה מהרוב

חלק ו' – מחשבה מעמיקה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- רוב=קבוצה גדולה, מיעוט=קבוצה קטנה
- חופש ביטוי מאפשר להביע דעה בלי פחד
- דוגמה: להקשיב לדעה שונה בלי לצעוק או להשתיק

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח בדיון קצר על הצבעה כיתתית אמיתית שהתקיימה
- מומלץ להדגיש שדמוקרטיה כוללת גם הגנה על המיעוט ולא רק הכרעת הרוב
- ניתן לבצע את חלק הכתיבה בזוגות לפני כתיבה אישית

דף תרגול: הרוב מחליט – ומה עם המיעוט?

דף התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדמוקרטיה החלטות רבות מתקבלות על פי דעת הרוב, אבל גם לקבוצת המיעוט יש זכויות חשובות שצריך לכבד. בדף הזה נתרגל את המושגים האלה ונחשוב איך אפשר לכבד דעות שונות.

בנק מילים: מיעוט | רוב | ביטוי

1 חלק א' – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה המשמעות של שלטון הרוב?

(א) הקבוצה הגדולה יותר מחליטה (ב) רק מנהיג אחד מחליט

(ג) אין צורך להצביע כלל

2. למה חשוב להגן על זכויות המיעוט?

(א) כדי שלרוב יהיה יותר כוח (ב) כי גם למיעוט מגיע כבוד ודעה

(ג) כי המיעוט תמיד צודק

3. מהי דרך מקובלת לקבל החלטה בקבוצה גדולה?

(א) הצבעה (ב) הגרלה בלבד (ג) שתיקה

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בדמוקרטיה הרוב מחליט אבל גם למיעוט יש זכויות	☐	☐
2	מותר להשתיק אדם רק בגלל שדעתו שונה	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
3	חופש הביטוי מאפשר לכולם להביע את דעתם	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

השלימו את המילה החסרה.

1. כאשר הקבוצה הגדולה יותר מחליטה, קוראים לזה שלטון ה_____

2. הקבוצה הקטנה יותר בהצבעה נקראת ה_____

3. הזכות להביע דעה בחופשיות נקראת חופש ה_____

4 חלק ד' – התאימו מושג להסבר

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. רוב	___	**א.** הזכות להגיד דעה בחופשיות
2. מיעוט	___	**ב.** קבלת דעות שונות משלנו
3. חופש ביטוי	___	**ג.** הקבוצה הגדולה שמחליטה
4. סובלנות	___	**ד.** הקבוצה הקטנה יותר

5 חלק ה' – כתיבה והבעת דעה

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם למה חשוב להקשיב גם לדעת המיעוט

6 חלק ו' – מחשבה מעמיקה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

כרטיס יציאה

מהו ההבדל בין רוב למיעוט?

מדוע חשוב חופש הביטוי בדמוקרטיה?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀